

## Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн дүгнэлт

Сүхбаатар аймаг

2021.01.10

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан журамд заасны дагуу Улсын Их Хурлын тогтоол, Ерөнхий сайдын захирамж Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн зөвлөмж, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, цахим мэдээллийн систем [unelgee.gov.mn](http://unelgee.gov.mn)-д байршуулсан.

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар МУ-ын хууль 9, УИХ-ын тогтоол 1, УИХ-ын байнгын хорооны тогтоол 3, Ерөнхийлөгчийн зарлиг 4, ҮАБЗ-ийн зөвлөмж-4, ҮАБЗ-ийн хуралдааны тэмдэглэл-1, ЗГ-ын тогтоол 59, Ерөнхий сайдын захирамж 1, ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл 24, ЗГ-ын албан даалгавар 4 нийт 107 хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн 206 заалтыг хяналтад авч **95,92** хувийн биелэлттэй дүгнэсэн. Үүнээс: 100 хувийн биелэлттэй буюу бүрэн хэрэгжсэн 182 заалт, 70 хувь буюу хэрэгжих шатанд 21 заалт, 30 хувь буюу хэрэгжилт хангалтгүй 3 заалт тус тус байна.

**Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг шийдвэрээр авч үзвэл:**

| Шийдвэрийн нэр                 | Шийдвэрийн тоо | Хяналтад авсан нийт заалтын тоо | Өөрийн үнэлгээ | Бүрэн хэрэгжсэн <b>100%</b> | Хэрэгжих шатанд <b>70%</b> | Хэрэгжилт хангалтгүй <b>30%</b> | Хэрэгжээгүй <b>0%</b> | Хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй/үнэлэх боломжгүй |
|--------------------------------|----------------|---------------------------------|----------------|-----------------------------|----------------------------|---------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------|
| <b>Жилийн эцсийн үнэлгээ</b>   | <b>109</b>     | <b>206</b>                      | <b>95.92</b>   | <b>182</b>                  | <b>21</b>                  | <b>3</b>                        | <b>0</b>              | <b>0</b>                                              |
| МУ-ын хууль                    | 9              | 28                              | 100            | 28                          | 0                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| УИХ-ын тогтоол                 | 1              | 1                               | 100            | 1                           | 0                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| УИХ-ын байнгын хорооны тогтоол | 3              | 4                               | 100            | 4                           | 0                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| Ерөнхийлөгчийн зарлиг          | 4              | 10                              | 88             | 6                           | 4                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| ҮАБЗ-ийн зөвлөмж               | 4              | 10                              | 82             | 4                           | 6                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| ҮАБЗ-ийн хуралдааны тэмдэглэл  | 1              | 5                               | 86             | 4                           | 0                          | 1                               | 0                     | 0                                                     |
| ЗГ-ын тогтоол                  | 59             | 92                              | 96.2           | 83                          | 7                          | 2                               | 0                     | 0                                                     |
| Ерөнхий сайдын захирамж        | 1              | 1                               | 100            | 1                           | 0                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл     | 24             | 37                              | 96.8           | 33                          | 4                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |
| ЗГ-ын албан даалгавар          | 3              | 18                              | 95.8           | 18                          | 0                          | 0                               | 0                     | 0                                                     |

Хэрэгжих шатандаа буюу 70 хувьтай зарим шийдвэрүүд:

### **Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай /Тэрбум мод/ 2021-10-04 Дугаар 2021\_58**

Заалт 1.2. Жил бүр Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний нэг хувиас доошгүй хөрөнгийг уур амьсгалын өөрчлөлт, цөлжилтийн эсрэг үйл ажиллагаанд зарцуулах, улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын тодорхой хувийг байгальд ээлтэй, стандарт бүхий ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэхэд зориулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлж, холбогдох шийдвэр гаргах

1.6. Дүүрэг, сумдад ногоон байгууламж бүхий цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулж, иргэдэд мод тарих соёлыг сурталчлан түгээж бүх нийтийн үйлс болгох

1.7. Мод тарьж ургуулахад шаардагдах усны нөөцийг бүрдүүлэх, ялангуяа гадаргын усыг говийн бүс нутагруу шилжүүлэх, хөв цөөрөм байгуулах, усалгааны хэмнэлттэй дэвшилтэт техник, технологийг нэвтрүүлэх зэрэг арга хэмжээний төсөв, хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлж, зохион байгуулах арга хэмжээ авах

1.8. Байгалийн бүс, бүслүүрийн хөрс, цаг агаарын онцлогт тохируулан мод тарьж ургуулах арга, орчин үеийн техник технологийг нэвтрүүлж, нэгдсэн зөвлөмжийг боловсруулан хэрэгжүүлэх, хот, суурин газрын ногоон байгууламжийг хот байгуулалтын нэгдсэн төлөвлөлттэй уялдуулан бие даасан салбар болгон хөгжүүлэх

### **Газар хөдлөлтийн гамшгаас сэргийлэх тухай 2010-03-18 Дугаар 2010\_10/09**

Заалт 3. Газар хөдлөлтийн аюул, гамшигтай тэмцэх мэдлэг чадвар, дадал эзэмшүүлэх иргэний хамгаалалтын сургалт, дадлагыг улсын хэмжээнд байнга, тогтмол давтамжтайгаар зохион байгуулах, үр дүнг нь тооцдог байх,

### **Нийслэлийн агаар, орчны бохирдлын тухай 2017-01-10 Дугаар 2017\_03/03**

Заалт 3.1. Аймаг, нийслэлийн ИТХ-ын хуралдаанаар орон нутгийн орчны бохирдлын асуудлыг хэлэлцэн холбогдох арга хэмжээг тусгай төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлэх,

### **Усны нөөцийг хамгаалах, хомсдлоос сэргийлэх, усны чанар, аюулгүй байдлыг хангах зарим арга хэмжээний тухай 2019-12-31 Дугаар 2019\_60/40**

2.3. Усны тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж, усны нөөцийг бохирдох, хомсдохоос сэргийлэх зорилгоор усны сан бүхий хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг хатуу мөрдүүлэх

2.6. УБ хотын цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлийн ажлыг эрчимжүүлж, гэр хороолол, аймаг сумын төвүүдэд дэвшилтэт технологи бүхий хэсэгчилсэн, зардал багатай ариун цэврийн байгууламжуудын шийдлийг туршин нэвтрүүлж, ариун цэврийн байгууламжийн хүртээмжийг сайжруулах, холбогдох стандартыг мөрдүүлэх

2.11. Хот, суурин газрын үерийн хамгаалалтын далан, ус зайлуулах системийн найдвартай ажиллагааг хангах

### **2021\_03. "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөнийг зохион байгуулах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай / 2021-09-30 / ҮАБЗ-ийн зөвлөмж**

3.5. Байгаль орчноо хайрлан хамгаалах, зохицон амьдрах, монгол зан заншлыг дээдлэх, уур амьсгалын нөлөөллийг бууруулах, ой мод, усны нөөцийг хамгаалах, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах зорилгоор экологийн боловсролыг бүх шатны боловсролын байгууллага болон хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан бүх нийтийг соён гэгээрүүлэх арга хэмжээ авах.

### **Аялал жуулчлалын гол чиглэл батлах тухай 2018-06-13 Дугаар 2018\_171**

3.. Энэхүү тогтоол гарсантай холбогдуулан аймаг, нийслэлийн аялал жуулчлалын чиглэлүүдийг аялал жуулчлалын гол чиглэлтэй нийцүүлэн баталж, аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, дэд бүтцийн хөгжлийг хангаж ажиллахыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

**Бэлчээр хамгааллын ажлыг эрчимжүүлэх тухай 2019-05-01 Дугаар 2019\_185**

4.. 2019 оны бэлчээр хамгааллын арга хэмжээг нийтийг хамарсан ажил болгон зохион байгуулах, цаашид жил бүрийн 5 дугаар сарын эхний долоо хоног болон 10 дугаар сарын сүүлийн 7 хоногийн Баасан, Бямба, Ням гарагийг “Бэлчээр хамгаалах өдөр” болгон зарлаж, мэрэгч амьтан, шавжны хөнөөлөөс бэлчээрээ хамгаалах бүх нийтийн арга хэмжээг сум, багийн түвшинд зохион байгуулж байхыг аймгийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

**Нийтийн аж ахуйн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай 2019-12-25 Дугаар 2019\_474**

5.. Энэ тогтоолын 2 дахь заалтад заасан хот, суурин газарт ус хангамж, ариутгах татуурга, ариун цэврийн байгууламж болон цэвэрлэх байгууламж, төвлөрсөн дулаан хангамжийн систем, нийтийн халуун усны төв бий болгоход шаардагдах хөрөнгийг улс, орон нутгийн төсөв, гадаад улс, олон улсын байгууллага, хандивлагч орны зээл, тусламжид нэн тэргүүнд хамруулах замаар санхүүжүүлж ажиллахыг Сангийн сайд Ч.Хүрэлбаатар, Барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баделхан, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт даалгасугай.

**Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, төсөвт байгууллагуудыг тоолууржуулах тухай 2020-04-22 Дугаар 2020\_144**

3. Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр барьж ашиглалтад оруулах барилга байгууламжид дулааны эрчим хүчний тоолуур суурилуулсан байх шаардлагыг холбогдох дүрэм журамд тусгайлан зааж мөрдүүлэх, цаашид цахилгаан, дулааны эрчим хүчний бодит өртөг, зардалд суурилсан үнэ тарифыг тогтоож мөрдүүлэх, дулааны эрчим хүчний хөндлөн татаасыг зогсоох, нэгжийг тэгшитгэх, дулааны эрчим хүчний хэрэглээг зөвхөн тоолуураар тооцдог байх асуудлыг судлан холбогдох арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Барилга, хот байгуулалтын сайд Х.Баделхан, Эрчим хүчний сайд Ц.Даваасүрэн, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт болон Эрчим хүчний зохицуулах хороо (А.Тлейхан)-нд тус тус үүрэг болгосугай.

**Тэгш хамран сургах боловсролын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай 2020-12-23 Дугаар 2020\_235**

6. Бүх шатны сургалтын байгууллагын орчинд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хэрэгцээ, шаардлагыг бүрэн хангасан зохих стандартад нийцүүлсэн зам, талбайтай болгох арга хэмжээг 2021-2023 онд авч хэрэгжүүлэхийг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд Л.Цэдэвсүрэн, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт тус тус даалгасугай.

**2021\_148. Техникийн зохицуулалт батлах тухай / 2021-05-19 / ЗГ-ын тогтоол**

2. Агаарын чанарын техникийн зохицуулалтыг 1 дүгээр хавсралт, усны чанарын техникийн зохицуулалтыг 2 дугаар хавсралт, хөрсний чанарын техникийн зохицуулалтыг 3 дугаар хавсралт ёсоор тус тус баталсугай. 2. Техникийн зохицуулалтын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Н.Уртнасан, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар (Т.Гантулга)-т тус тус үүрэг болгосугай.

**2020 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдөр 31 дүгээр тэмдэглэл 2020-05-13 Дугаар 2020\_31**

ХҮ.4. . Боловсруулах үйлдвэрүүдийг чанар, стандартын шаардлага хангасан түүхий эдээр хангах, малчдын орлого, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх зорилгоор зарим суманд мал аж ахуйн гаралтай түүхий эдийг бэлтгэх, тээвэрлэх, хадгалах нэгдсэн бүтэц бүхий загвар хоршоо байгуулж, кластерын тогтолцоог бүсчлэн хөгжүүлэх арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэхийг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд Ч.Улаан, Үндэсний хөгжлийн газар (Б.Баярсайхан), аймгийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

Хэрэгжих шатандаа буюу 70 хувьтай байгаа 11 заалтыг танилцууллаа. Үүнд ЕЗ-1, ҮАБЗ-ийн зөвлөмж 4, ЗГТ-5, ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл -1 байна.

**Хэрэгжилт хангалтгүй буюу 30 хувьтай шийдвэрүүд:**

Газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах тухай 2010-03-18 Дугаар 2010\_10/03

**Заалт:** 5. Орон сууц, олон нийт, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтын барилга байгууламжуудын газар хөдлөлтийг тэсвэрлэх байдлын үзлэг, шалгалтыг хийх, бүх барилгыг паспортжуулан ашиглалтын хэвийн нөхцөлөөр хангуулж, мэдээллийн сан байгуулах, бүсийн тулгуур төв, аймаг, нийслэлийн газар хөдлөлтийн эрсдэлийн үнэлгээг хийх, хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэх, төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын харилцан хамтарч ажиллах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх, (Сангийн яам, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар)

*Хэрэгжилт Засаг даргын тамгын газар, Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар, Тусгай зөвшөөрөл бүхий мэргэжлийн байгууллагатай хамтран 7 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр орон тооны бус зөвлөлийг байгуулан 16 аж ахуйн нэгжийн барилга байгууламжид паспортжуулалтын ажил хийгдээд байна. Мөн газар хөдлөлтийн үед нурах эрсдэл бүхий 63 барилга байгууламжийн судалгааг Газрын харилцаа хот байгуулалтын газар, мэргэжлийн хяналтын газартай хамтран гаргасан.*

Нийтийн аж ахуйн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай 2019-12-25 Дугаар 2019\_474

**Заалт:** 4.. Инженерийн дэд бүтэцтэй болон төвлөрсөн шугам сүлжээнд холбогдох боломжтой хот, суурин газарт унд, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар шинээр худаг гаргаж, ус ашиглах зөвшөөрөл, дүгнэлт олгохыг хязгаарлах талаар холбогдох арга хэмжээ авч ажиллахыг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Н.Цэрэнбат, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

*2022 онд ажлын хэсэг байгуулагдахаар төлөвлөн ажиллаж байна.*

Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, төсөвт байгууллагуудыг тоолууржуулах тухай 2020-04-22 Дугаар 2020\_144

**Заалт:** 1. Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд, бусад төсөвт байгууллагын дулааны эрчим хүчний хэрэглээг хэмжүүрээр тооцох нөхцөлийг бүрдүүлж, тоолууржуулах ажлыг 2020 оны III улиралд багтаан зохион байгуулж, хэрэгжүүлэхийг Төсвийн захирагч, гүйцэтгэх удирдлага нарт үүрэг болгосугай.

*2020 оны байдлаар хэмжүүрээр тооцоо хийдэг 9-н аж ахуй нэгж байгууллага байна. Үүнээс төсөвт байгууллага 1, аж ахуй нэгж 8 байна. Цаашид тоолуур*

*суурилуулж болох төсвийн 40 албан байгууллага байна. Ковид-19 цар тахлын улмаас хийгдсэн ажил, арга хэмжээ байхгүй.*

Хэрэгжилт хангалтгүй буюу 30 хувьтай байгаа 3 заалтыг танилцууллаа. Үүнд ҮАБЗ-ийн хуралдааны тэмдэглэл 1, ЗГТ-2 байна.

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар МУ-ын хууль 9 шийдвэр 28 заалт 100 хувьтай, УИХ-ын тогтоол 1 шийдвэр 1 заалт 100 хувьтай, УИХ-ын байнгын хорооны тогтоол 3 шийдвэр 4 заалт 100 хувьтай, Ерөнхийлөгчийн зарлиг 4 шийдвэр 10 заалт 88 хувьтай, ҮАБЗ-ийн зөвлөмж 4 шийдвэр 10 заалт 82,0 хувьтай, ҮАБЗ-ийн хуралдааны тэмдэглэл 1 шийдвэр 5 заалт 86 хувьтай, ЗГ-ын тогтоол 59 шийдвэр 92 заалт 96,2 хувьтай, Ерөнхий сайдын захирамж 1 шийдвэр 1 заалт 100 хувьтай, ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл 24 шийдвэр 37 заалт 96,8 хувьтай, ЗГ-ын албан даалгавар 4 шийдвэр 18 заалт 95,8 нийт 109 хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн 206 заалтыг хяналтад авч **95,92** хувийн биелэлттэй байна.

Тайланг журмын дагуу ТЗУХ-ын мэргэжилтэн, холбогдох хэлтсүүдээс биелэлтийг авч нэгтгэн, ХШҮДАХ-т ирүүлдэг бөгөөд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд тайлагналт товч болсон боловч нийтлэг дутагдлууд байгааг хэлэх нь зүйтэй байна.

- ✓ Тайлан хугацаандаа ирэхгүй байх. / АЗД-ын 2021 оны А/343 дугаар захирамжаар баталсан журмын дагуу 2020.12.25 гэхэд ХШҮДАХ-т ирүүлсэн байх/
- ✓ салбарын тоо баримтыг бодитой тусгаагүй, зөрүүтэй тайлагнах
- ✓ статистик тоо мэдээллээ үнэн зөв суурь судалгаатай гаргахгүй,
- ✓ өмнөх оны суурь түвшин, хүрэх түвшинтэй харьцуулахгүй,
- ✓ Хэт товч, тайлагналт тодорхойгүй
- ✓ ажлын үр дүн, үр нөлөөг тооцохгүй зөвхөн үйл ажиллагаа тайлагнаж байгаагаас тайланг дахин дахин буцааж, асууж тодруулах зэргээр хугацаа алдах зэрэг нийтлэг дутагдлууд байна.

Иймээс цаашид Тайланг гаргахдаа зөвхөн үйл ажиллагаа тайлагнах биш хийсэн ажлаа бүрэн тайлагнаж салбарын гол тоо баримтыг тайланд тусгаж, өөрсдийн хийсэн ажлын үр дүн, үр нөлөөг тооцож тайлагнаж хэвших шаардлагатай байна.

Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн биелэлтийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дэлгэрэнгүй танилцуулгыг дээрх журмын дагуу Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлдэг тул энэхүү тайланг Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж өгөхийг хүсэж байна.

Дүгнэлт бичсэн: Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын  
хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн Т.Хурцбаяр